

Z dějin Vietnamu

Vietnam se může pochlubit opravdu starobyloou tradicí. Kmeny Vietů se na území dnešního severního Vietnamu trvale usadily na počátku doby bronzové. Skutečně obdivuhodnou památkou na tuto dobu jsou až 3 tisíce let staré velké bronzové bubny s rituální funkcí, jejichž bohatý dekor se dnes stal nositelem idejí a cenných sdělení o duchovním a hmotném životě svých tvůrců. Vietové nebo-li národnost Kinh tvoří nejpočetnější etnikum vietnamského státu, dalších 54 jinoetnických skupin obývá především horské oblasti.

Celý život a kultura Vietů se odvíjela od intenzivních a náročných zemědělských prací při pěstování vodní rýže. Jeho součástí bylo také systematické budování hrází, které měly chránit lidi i jejich práci před každoročním rozvodněním vodních toků v monzunovém období. Pro zajímavost: od 11. století n. l. tak začaly vznikat dnešní hráze u Hanoje s celkovou délkou 1 665 km a výškou 13,70 m nad mořem, ač na pohled nenápadné, svou mohutností srovnatelné s Velkou čínskou zdí nebo egyptskými pyramidami.

Po více než tisíc let se upevňovala kulturní identita Vietů, než se roku 111 př. n. l. dostali pod čínskou dominaci. Tisíciletou, mnohdy krutou čínskou nadvládu provázal silný odpor a mnoho povstání, přesto stykem s čínskou kulturou došlo ke změnám, které spoluurčily kulturní rysy nynějšího vietnamského společenství. Proběhla vzájemná výměna řady kulturních prvků: Číňané se naučili například sklízni dvou úrod rýže ročně, inkrustaci perletí, Vietové mimo jiné výrobě papíru a porcelánu, ale co je podstatné – seznámili se s buddhismem (také přes Indii), taoismem a konfucianstvím.

Roku 938 n. l. se Vietům podařilo obnovit politickou nezávislost a čínské kulturní prvky začali využívat k rozkvětu vlastního státu. Společnost se postupně přesunula k feudalismu. Roku 1076 byla založena v Than Longu (současné Hanoji), v Chrámu literatury, zasvěceném Konfuciovi a tehdejšímu centru kultury a vzdělanosti, Národní akademie, obdoba naší univerzity (oproti ní má založení nejstarší univerzity ve Střední Evropě takřka 300 let zpoždění). Konfucianství se od 13. století stalo státní ideologií, buddhismus životní filosofií. Pomalu se vytvořil nábožensko-filosofický směr Tam Giao, Trojí náboženství, syntéza konfucianství, buddhismu a taoismu. Tato směs, navíc okořeněna původním animismem, se dodnes prolíná myšlenkovým světem Vietnamců.

13. století je rovněž ve znamení události, kdy se jak Vietnam, tak země Koruny české staly v téměř stejném časovém okamžiku objektem vpádu mocného národa Mongolů: Vietnamcům se jejich útok vždy podařilo odrazit.

Od 15. století se na území Vietnamu dostávají evropští misionáři a obchodníci. Vietnamci tehdy uznávali jejich technické i léčitelské znalosti, ale svou „nekulturností“

Z dějin Vietnamu

pro ně byli barbary. Dílem portugalských a španělských misionářů byl zápis vietnamštiny do latinky, který zdokonalil Alexandre de Rhodes. Od 18. století se mezi misionáři přinášející do Vietnamu křesťanství začali objevovat i čeští jezuité.

Na přelomu 18. a 19. století nabyl Vietnam takové rozlohy, jakou má dnes: ve střední části došlo k fúzi s poraženým státem Čampa, na jihu k získání delty Mekongu na Khméřském království. Dodnes se zde proto odrážejí hinduistické a indické kulturní vlivy.

V polovině 19. století se na území celé Indočíny systematicky usazují Francouzi, kteří nakonec z Vietnamu vytvořili svoji kolonii a zahájili tzv. „civilizační misi“. „Civilizační misi“ v zemi, která disponovala starší kulturní a vzdělanostní tradicí nežli země jejich kolonizátorů.

